

The background of the book cover is a detailed painting. On the left, an older man with a turban and a dark blue robe lies on the ground, looking up at the viewer. On the right, a younger woman with a crown of leaves and a long, flowing blue and purple dress stands, holding an open book. She is looking down at the man. The scene is set in a lush forest with many trees and white flowers. The title text is overlaid on the left side of the painting.

Ivan Carbonell La cançó del mag Merlí

Premi Isabel de Villena
Premis Ciutat de València

L'ECLECTICA

bromera

L'ILLA DELS PENSAMENTS

—Capità senyor, jo conec bé que la tua senyoria està en l'illa dels Pensaments, e los teus desigs són tants que turmenten lo teu esperit sens plaer ni dilecció de la tua vida. E suplic-te que no perverteixques ni confones l'ordre de natura, ni lo teu bon costum, que és perdonar, car gran temps ha, senyor Tirant, que ens poses aguait per tolre'ns la vida combatent-nos de nit e de dia.

Joanot MARTORELL, *Tirant lo Blanc*
Capítol CCCLX. Suplicació que feu
Plaerdemavidaa Tirant

Si no haguera conegut Susanna, no hauria sabut que algú va escriure versos a recer del far de Cullera, amb uns ulls plens de mar que observen una criatura que corre pel roquissar mentre envola una milotxa. Sense Susanna mai no hauria sabut d'aquells versos que jo buscaria com qui persegueix un misteri, ni hauria seguit el rastre del poeta que va escriure a la nit vora un far, entre un silenci de mar i un soroll de gavines. Papers del far de Cullera, versos nocturns; quan ja no és de dia, ni fa sol i quan fa temps que se'n va anar la nena que envolava milotxes al roquissar.

Me l'he imaginat sovint, el poeta, tot sol en aquell far escrivint poemes d'amor. He pensat sovint que aquells versos que mai no es publicaren són com una onada que es veu créixer en l'horitzó i que s'espera que rompa en aproximar-s'hi, però que

no romp mai. Sota la mar encara oscil·la una onada dissimulada, esdevinguda mar tranquil·la, i encara li'n podem seguir el rastre, si forcem la vista. Gràcies a Susanna, al far de Cullera vaig trobar el rastre dissimulat del poeta, senyor de l'Illa dels Pensaments, i així vaig saber d'aquells poemes i d'aquell fantasma que escrivia sota un cel de núvols blancs i un pèlag lent d'atzur. Des de llavors que no he tornat a mirar el far de Cullera amb els mateixos ulls; encara ara me'l mire amb una gota de misteri. Sí, encara ara espere trobar entre el rocam algun fragment d'aquells poemes o algun bocí de l'ombra d'aquell fantasma. Que potser les onades esbravades no acaben de morir mai i sempre esperen per a tornar a ser mar en vigor. Que potser els poemes mai no s'esborren dels llocs en què van ser gravats amb un punxó sobre la pedra discreta d'un far; «el teu nom i el meu nom, escrits en la paret / en aquella paret plena de cors i rúbriques». Que potser el que es va viure tan intensament vora la mar i vora un far mai no s'esvaeix del tot; es perderen els versos però allò viscut s'hi quedà. Sí, allò viscut es va quedar perenne vora el far amb un hàlit de misteri, com una ombra entre les roques, encastat en algú que encara observa el far i que potser ara soc jo. Sí, algú encara observa; algú sempre ens observa jugar entre el roquissar i escriu sobre la nostra ingenuïtat, el color de la mar de l'estiu d'aquell any, el vol de la milotxa, la mirada que teníem quan jugàvem vora el far.

La primera vegada que vaig quedar amb Susanna var ser a la plaça de l'Ajuntament de València, on un dia hi va haver l'estàtua equestre d'un dictador i també la cafeteria San Patricio, en què es reunia un grapat d'intel·lectuals, futurs editors, polítics, filòsofs i historiadors. Era una vesprada de febrer quan la vaig esperar tan nerviós que em suaven les mans dins dels guants de

llana grisa. L'excusa que vaig triar per a quedar amb ella va ser una obra de teatre la fotografia de la qual es fa arribar en un correu electrònic que és asèptic i alhora és suggerent.

—T'agrada el teatre, Susanna? T'agradaria anar al teatre?

—M'encanta el teatre, el que no trobe és gent que vulga anar al teatre amb mi.

—Mira, a mi també m'encanta! I fan una obra que vull vore. Jo aniré sí o sí, però si t'interessa, et compre una entrada per a l'obra. Conec l'actor que la protagonitza; és el pare d'un antic alumne meu.

Per això a les set i mitja d'una vesprada de febrer, Susanna i jo vam veure l'obra *Nagg i Nell* des de l'amfiteatre del Teatre Rialto de València. L'actor Enric Juezas i l'actriu Victòria Salvador donaven vida a dos personatges de Samuel Beckett deixats caure en l'oblit i que no fan sinó esperar algú que, com Godot, mai no arribarà. En un moment de la representació, l'actriu Victòria Salvador es palplantà a l'escenari i va cantar una cançó que jo no havia sentit mai. Mentre la música d'un piano i la veu ho inundaven tot, Enric Juezas seia a l'escenari, a tocar del públic, i anava traduint la lletra de la cançó. La veu femenina cantava potent el tema i la veu d'Enric Juezas anava traduint la lletra amb un sarcasme que feia esclatar en rialles el públic. Jo no reia, perquè la lletra de la cançó que no entenia bé i la música m'havien captivat els sentits.

*Quando sei qui con me
questa stanza non ha più pareti,
ma alberi, alberi infiniti.
Quando sei qui vicino a me
questo soffitto viola
no, non esiste più.*

*Io vedo il cielo sopra
a noi che restiamo qui
abbandonati
come se, se non ci fosse più
niente, più niente al mondo.*

*Suona un'armonica,
mi sembra un organo
che vibra per te, per me
su nell'immensità del cielo.
Per te... e per me,
per te... per me... nel cielo.*

El públic va esclatar en aplaudiments quan la cançó va acabar i jo tot just em vaig girar a Susanna a dir-li que mai abans no havia sentit aquella cançó i que ara necessitava saber quina era. Va ser llavors que li vaig veure els ulls clavats en l'escenari, mentre aplaudia mecànicament i mussitava per a ella:

—Quants anys fa...

—Perdona, què dius?

Ella es va girar amb els ulls radiants, plens de llum darrere de les ulleres de vista roges. La boca diminuta, envoltada d'alguna piga esparsa i amb una cicatriu quasi invisible de quan era nena. Somreia. Els ulls emocionats, les dents tan blanques aquella nit al teatre. La primera pista, el primer bocí d'una història que jo havia de començar a perseguir allí, des de l'amfiteatre del Teatre Rialto.

—Jo coneixia un home que cantava eixa cançó.

A la meua amiga Virgin li vaig parlar d'aquella misteriosa cançó italiana dies després, quan vaig anar a Mislata a visitar-la.

—Vir, coneixes la cançó «Il cielo en una stanza»?

—*Stanza*? Vaig a classe d'anglès, recordes? D'italià no en sé ni pruna, Evian.

—És dels anys seixanta. T'enviaré al *face* una versió de Franco Battiato que m'encanta.

—Dels anys seixanta? Mon pare segur que la coneix. Bé, segur que la coneixia.

En aquells dies, jo visitava Virgin cada dues o tres setmanes, per a passejar amb ella i la seua filla Marina, acabada de nàixer. Caminàvem pel Parc de Capçalera del riu Túria o l'acompanyava fins a la casa de son pare; aquell home de Mislata calb i amb unes sempiternes ulleres fosques que em recordaven les de Bernat Capó i que no es llevava mai. Tenia noranta anys i un dia havia estat un home prodigiós, però a qui la seua filla havia hagut de mantindre a ratlla i en ocasions àdhuc salvar de la ruïna; havia estat un antiquari de mà foradada, apostador compulsiu, bastant calavera i bala perduda. Ara el pare de Virgin s'apagava a poc a poc, com un ciri que es consumeix pausadament, amb un cuc silenciós que li menjava els records dels anys i de les aventures viscudes. El verm de l'oblit, imparable i profund. Mai no hauríem d'oblidar els records.

—Com està hui ton pare?

—Com sempre: tranquil·let a la seua cadira. Però ahir va sonar el telèfon. Va començar a pegar crits com un boig, com sempre. No li'l podíem llevar de les mans, la Nani i jo. Quin quadre! Després el vam dur a la seua habitació de Diògenes i es va aquietar.

—Feia els crits de sempre?

—Sí, ja saps: «Deixeu-me en pau! Deixeu-me en pau!». El duguérem al quarto dels televisors polsosos i es calmà. Hui està tranquil·let com un àngel i creu que soc ma mare. Em parla com un vell seductor. És molt graciós.

El pare de Virgin, l'ancià Isaïes Groman Salavert, devia veure faenejar la filla per la casa del centre històric de Mislata i es devia transportar sense voler-ho al record d'altres dies que confonia amb el present; la dona asseguda al menjador llegint un llibre, ordenant el despatx, llevant la pols de les figuretes de plom que omplien la sala d'estar amb mil bagatel·les més o adormida a l'habitació. Però feia quinze anys que la seua dona havia mort i com que l'amor de les seues terceres núpcies tenia vint-i-cinc anys menys que ell, aquella mort havia estat no sols un òbit a deshora, sinó un colp especialment dur. Quan sonava el telèfon a casa sempre s'excitava amb un vigor terrible, es posava a plorar i despenjava el telèfon per a demanar, per a implorar a crits que el deixaren en pau. Sempre es repetia la mateixa escena i Virgin tenia per a aquella bogeria una explicació plausible: la notícia de la mort de la seua última dona en accident, la mare de Virgin, l'havia sabut ell per telèfon, a través d'aquell telèfon. Tanmateix, havia quedat un rastre viu d'aquella dona que no era només el telèfon de la casa: la seua filla, la meua amiga Virgin. Virgin obria la casa de bat a bat quan anava a visitar-lo a diari i de bell nou la pols fugia del damunt de les figuretes de plom i de les andròmines col·leccionades en vida fins a l'acumulació forassenyada. Virgin sempre se'n queixava, de la síndrome de Diògenes que s'havia apoderat d'ell feia anys i que el feia deambular per tot arreu carregat amb un pinzell sense punta, una llanterna sense pila i un maletí sense pany. Amb Virgin faenejant per aquella casa a caramull d'objectes inservibles tornava el sol a entrar per les finestres i el despatx d'Isaïes Groman rebia el caliu d'algú que el trasteja. Ell mirava faenejar la filla assegut en el senyorial gronxador del menjador i entenc que confonguera el passat amb el present; la dona que va morir jove i la filla que ara era ja una dona jove. Entenc que se li mesclaren els records, el blau dels ulls, els dies de color, les hores que són anys. Entenc que el

pare de Virgin es desorientara un poc, assegut a l'engrundsadora del menjador, amb les finestres esbatanades al pis farcit d'andròmines del carrer Joaquim Martí Gadea de Mislata. Entenc que tornara per un moment a creure que el negoci d'antiquari encara anava bé en aquella casa saturada d'objectes i que encara l'acompanyava la seua dona. Entenc que adoptara llavors les maneres del seductor; el verb àgil, el complit florit mentre ella va per la casa i ordena estances plenes de sol. «Il cielo en una stanza». Virgin es riuria, de ben segur, amb les paraules de son pare, en companyia de l'assistent sud-americana, la Nani, que el custodia dia i nit per si res passa o per si necessita res. Puc imaginar Virgin girada cap a son pare, amb el somris de qui ha descobert les cartes del rival.

—Papà, para, que no soc la mare!... Ara ja sé quines coses deies a les xiques joves per a seduir-les. Tu i les dones joves, pare, la teua perdició!

Aquell dia Virgin i jo havíem caminat xino-xano fins al mirador des del qual es governa tot el Parc de Capçalera de València. La meua amiga s'havia posat roba esportiva i empentava un carro dins del qual dormia la xicoteta Marina. Quan arribàrem dalt de tot la vaig notar cansada i ens aturàrem un segon per a esguardar l'horitzó, els patins amb forma d'ànec gegant sobre el llac artificial; el pont del Bioparc; les aigües que arriben a les riberes plenes de molsa i de canyes. Virgin es va deixar caure sobre el banc de pedra i jo vaig seure al seu costat. Va ser llavors que vaig veure que duia un llibre de color pastís a la bossa del carro de la nena. El vaig agafar, perquè tinc una devoció malaltissa pels llibres. De seguida, la figura d'un drac de paper que tirava foc pels queixals va eixir cap a mi en obrir-ne les fustes. Em va fer gràcia. Ella va sospirar mirant al cel.

—Llibres dels quals ixen coses; els únics que puc llegir ara.

—És dels cavallers del rei Artur, veritat? A Marina li agrada?

—És el seu preferit, sobretot la imatge del mag.

Vaig anar a la pàgina en què apareixia el mag Merlí capficat en alguna poció màgica i una marmita plena d'ingredients que saltaven de l'interior vingué a sobtar-me.

—Mon pare sempre em contava històries de cavallers i de fades. Veges tu, ara soc jo qui li conta eixes històries a Marina, mentre mon pare les oblida.

—Li agradaven els contes artúrics a ton pare?

—Molt. Sempre em comprava contes d'això en els seus viatges d'antiquari. De vegades també me n'escrivia, fets expressament per a mi. Jo sempre era protagonista del conte i tenia poders màgics. Mon pare creia que tenia una filla sobrenatural, ja saps, ell i el món paranormal...

—Volia una filla paranormal?

—No te'n burles, Evian... ell sempre ha sigut especial. I a mi em sabé malament defraudar-lo quan va vore que no eren ales el que m'eixien en fer-me adolescent.

—Dona, eres especial, no ho dubtes, Vir.

—No, Evian, m'he quedat en mitja fada, però no he arribat a fada completa, siguem sincers. Ell devia esperar que fora una elfa de deveres. Per això crec que m'escrivia contes; perquè li hauria agradat que foren de veritat.

—T'escrivia contes com Lewis Carroll a la seua Alícia Liddell! —vaig somriure. Virgin em va mirar i va arquejar les celles. La vaig notar de sobte reflexiva i no nostàlgica.

—Mira, veus, em parlava d'Artur i dels cavallers de la taula redona, dels Nibelungs, de Hänsel i de Gretel o de Sindbad *el Marí*, però mai no em va llegir *Alícia al país de les meravelles*. Eixe és un llibre que vaig descobrir jo soleta.

—De veres? Potser no li agradava el llibre.

—Potser, però ara que ho pense m'estranya; conté tot el que a ell li agrada.

Callàrem un instant i després em va sorgir un dubte. Virgin mirava el llac amb els ulls clars i controlava el carro de la nena amb mirades fugisseres, constants.

—I què va fer de tots els contes que et va escriure, Vir?

—Ni idea. A saber on paren en eixa casa tan desordenada, és un caos de records. Això si no els va llançar a la mar en algun ritual esotèric dels seus.

—Que trist. Mai no hauríem de perdre el que escriguérem. És com perdre els records.

Virgin em va mirar pensativa en el moment precís que Marina semblava despertar a l'interior del carret. Virgin es va avançar cap a ella, la va agafar en braços i mussità:

—No sé què dir-te, Evian. A mi mon pare m'omplia el cap d'històries. Una vegada em vaig creure que havia pintat el meu nom ben gran en una roca del far de Cullera perquè jo era una sirena i aquella roca era sols meua i així tots ho sabrien.

—Que bonic, per favor. Soc molt fan de ton pare!

—No ho sigues tant. Un dia, quan jo ja tenia carnet de conduir, vaig anar tota sola al far a buscar el lloc; una roca bastant singular que hi ha allí. Sobre eixa roca ell m'havia fet una foto un dia quan jo era xicoteta, jo en pla sirena, saps? Com la de Copenhaguen.

—Sí, ja m'imagino la postura. Amb les cames així de costat, no?

—Això és. El cas: vaig anar fins allà a buscar la roca i no vaig vore el meu nom pintat. I em va fer molta ràbia. Vaig tornar a casa i li ho vaig tirar en cara, però ell ja no recordava haver-me dit res de tot això. I insistia que sí, que jo era una sirena.

—Ton pare és un cas.

—Com un cabàs. Mira, ell ho oblida tot i jo no puc oblidar els moments en què em sentia enganyada, saps? I si trobara eixos contes, potser els llançaria a la mar de Cullera.

Aquell any dels passeigs amb Virgin per l'antic llit del riu Túria jo havia acabat la carrera d'Història amb què de manera inconscient m'havia estat castigant a mi mateix durant els últims quatre anys. Era el moment adequat per a anar a desenterrar fantasmes amagats als seus castells i d'entrar al cos de les oliveres mil·lenàries i seure-hi a l'interior, respirar un aire de fusta vella i becar almenys un moment. Per això removia papers contínuament a ma casa i dissenyava moltes rutes que m'havien de dur a tots els llocs postergats durant quatre anys. Per a fer-ho comptava amb el meu amic de Sueca Paul, amb qui solia preparar les batalles a la cerveseria irlandesa de l'avinguda de la Vall de la Ballestera de València. Com que ell és professor d'Història, sovint els seus interessos es mesclaven amb les meues ànsies d'anar a llocs llegendaris. Paul es deixava transportar fàcilment a temps que no havia conegut, però que per a ell continuaven allí, com per al pare de Virgin continuava a casa la dona que se li va morir tan jove.

—Quin pla em proposes, Paul?

—Estic promovent un alçament carlista a les comarques del nord; una ruta per tots els escenaris de les carlinades. Dos o tres professors del meu insti ja s'han allistat al tema.

—I no t'interessen més els templers, Paul? Coneixes el castell de Perputxent? Es troba a l'Orxa. No va ser en realitat templer, però s'ha cregut així durant molt de temps.

—Mmm... L'Orxa? Prop de Cocentaina, no? Mmm... un alçament templer també podria ser interessant. Jacques de Molay ja fa massa temps que demana un homenatge.

—Jacques de Molay?

—El gran mestre del Temple quan el papa i el rei francès perseguiren els templers. Quan se'ls cruixiren a tots, ja saps. A ell el cremaren en la foguera com un ninot de falla. Hi ha qui diu que quan cinc segles després, en la Revolució francesa,

els jacobins decapitaren el rei de França algú digué: «Jacques de Molay, ja has sigut venjat».

—El de l'Orxa sembla que mai no va ser un castell templer, Paul, però és igualment possible que el fantasma de Jacques de Molay habite allí. Vaja, n'estic segur.

—Molt probablement. Un alçament templer per a recuperar l'Orxa és molt factible... Caldria vore quan anem i amb quantes espases comptem. Som només tu i jo?

—No. Li ho diré a Natxo. I també a una xica que he conegut. Li diuen Susanna.

—Què? Com està això? Una xica? Conta-m'ho tot, Evian!

A Susanna en aquells dies li proposava plans absurds, sense dissimular que ho eren.

—Necessite anar a buscar una placa dedicada a Lluís Vives. Un home major que vaig conèixer, el senyor Císcar, que sabia un fum de València, me'n parlà i encara no l'he trobada. Tota la vida vivint a València i eixe racó no l'he trobat mai, t'ho pots creure?

—Que bonic. València no s'acaba mai, com diu un amic meu historiador.

—Vols acompanyar-me a buscar la placa? Després sopariem en un lloc fantàstic que conec, però el més important és la placa. No és una excusa per a sopar junts.

La rialla de Susanna quan li proposava destrellats com aquell era el millor territori de llegenda que jo poguera descobrir aquells dies. Per això la meua emoció contrastava amb la mirada lacònica del meu amic Raimon quan venia a sopar amb mi i el meu gat al meu pis de l'antic poble de Campanar, hui en dia un barri de València. El notava taciturn a través dels missatges habituals que ens intercanviàvem o quan parlàvem.

—Rai, pares per ací o a Madrid?

—A Benimàmet.

—I què fas que no vens a sopar a ma casa?

—Anava a sopar a ca Malena, però van a sopar allí unes xiques de dansa del ventre.

—Home, hauries d'anar al sopar de dansa del ventre. Allí t'enamores d'alguna segur.

—Passe d'enamorar-me de ningú. No pense enamorar-me mai més, Evian.

Raimon venia sovint els caps de setmana al meu pis de Campanar i sopàvem els dos mentre ens posàvem al dia. A Madrid, Raimon duia una doble vida; als matins es dedicava al seu lloc de treball en la banca que un dia va ser pública i que el fastiguejava molt. A les vesprades es dedicava a promocionar el *west coast swing*, un ball que s'havia convertit en la seua raó per a viure. Segons em va explicar un dia, aquell era un ball de la costa oest americana que venia del *lindy-hop*, que alhora venia del swing. Hi ha una pel·lícula que m'encanta i que es diu *Rebeldes del swing*, en què uns joves alemanys amants del ball acaben enrolant-se en les Joventuts Hitlerianes. És una de les pel·lícules antinazis més boniques que he vist mai. Però Raimon no l'havia vista ni volia saber res del swing clàssic, a ell sols li interessava el ball d'ara, el *west coast swing*, i en feia classes nocturnes a Madrid. També duia a València els millors professors americans i europeus amb qui establia contacte. Arrossegava tots els amics a congressos d'aquell ball allà on en muntaren: Bulgària i el Budafest, Lió i el West Duck Swing, el ball de Cap d'Any de Londres, el Sea, Sun & Swing de La Grande Motte i no sé quants esdeveniments més als quals Raimon anava sol o acompanyat. Lluna, Malena, Lúcia, Emmanel i tota la gent de la salsa amb qui havia estat enrolat els anys anteriors Raimon eren ara també seguidors del *west coast swing*. Fins i tot a mi m'havia aconseguit arrossegar l'estiu anterior a França per a fer

un curset en què em vaig sentir el ballarí més inepte d'Europa. Va ser a la localitat costanera de La Grande Motte, a tocar de Montpeller, i Raimon recordarà eternament aquell estiu perquè va ser l'estiu més feliç de la seua vida. Perquè aquell va ser l'estiu de Magalie. Jo, en canvi, recordaré aquell estiu sempre no pel curs de ball que no va tindre cap resultat pràctic per a mi, sinó perquè mai abans no havia estat ballant a l'escenari d'un assassinat.

Un dia vaig encendre l'ordinador i vaig trobar un correu de Virgin enviat una de les nits en què la xiqueta no s'adormia i a ella li tocava vagar amb ella en braços, com una somnàmbula. Virgin passejava pel seu pis potser com també ho feia son pare prop d'allí, a la casa del carrer Martí Gadea, sota la mirada de la Nani, amb el pinzell sense punta, la llanterna sense pila i el maletí espatlat, pensant que la nit era el dia.

-----Missatge original-----

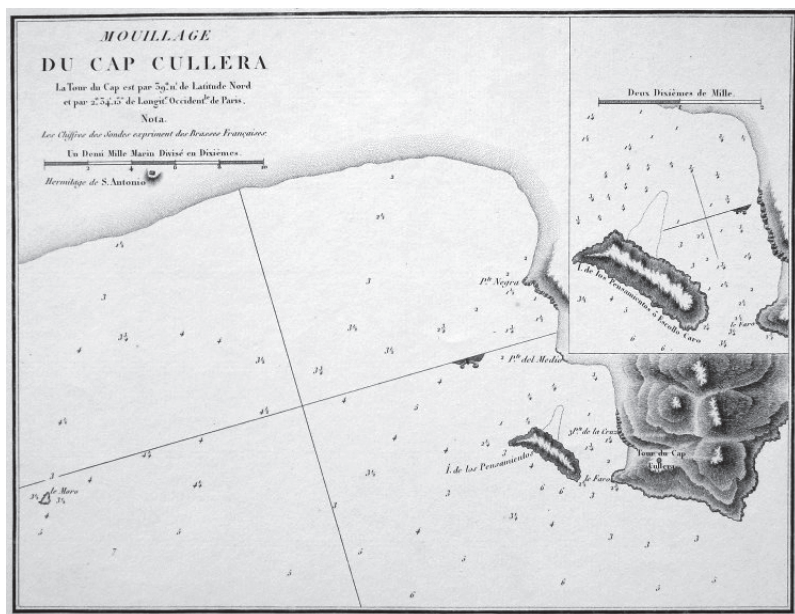
De: Virgin [mailto:barbaritats@gmail.cat]

Enviat el: dijous, 25 de febrer de 2016 01:30

Per a: Evian

Assumpte: El far de Cullera

Hui he obert una de les caixes velles de mon pare que tinc al pis perquè no caben a sa casa. He trobat una postal que t'envie escanejada. És de l'illa que hi havia al costat del far de Cullera i que ara està unida a terra i edificada. Ja saps que ell passava els estius a Cullera i per això va comprar moltes fotos antigues i postals sobre Cullera a antiquaris i col·leccionistes. Ja veus, un tresor més de mon pare. Espere que t'agrade, Evian ☺

Aquella postal em va revelar una història que no coneixia i que vaig cercar ràpidament a la xarxa. Ara descobria que el 1851 havien fet un camí de pedres i de terra per a unir aquell illot que es deia l'Illa dels Pensaments amb la costa de Cullera. I així era com existia hui la platja de l'Illa, a recer de l'illot que un dia va existir isolat i aïllat; tota una illa independent. Amb el temps, s'havien construït edificis sobre aquella illa fins que ara quasi tots ignoraven que algun dia aquell va ser un tros de terra separat. Tan sols en quedava el nom de quan va ser un regne independent de pedres i de mar, l'Illa dels Pensaments. Ara descobria jo en una postal que aquell paradís va existir i quan va començar a extingir-se: l'any 1851.

A Susanna vaig parlar-li d'aquella història la vesprada de dissabte que vam anar a buscar la placa dedicada a Joan Lluís Vives, al carrer Lluís Vives de València. Vaig fer que m'acompanyara fins al final del carreró, on hi ha la placeta de Margarita Valldaura.

—Mira, ací és on hi havia la casa de Lluís Vives. Margarita Valldaura era la seua dona.

—Però és una plaça i no una casa. I no hi ha cap placa, Evian.

—No. El senyor Ciscar em digué que hi havia una placa. Sé que volen posar ací una estàtua que estan restaurant, bessona de la que hi ha a Bruges. Però... i la placa?

—I en l'altra part del carrer has mirat?

—El carrer s'acaba ací, Susanna.

—No, a l'altra part del carrer de la Pau, vull dir.

La vaig mirar bocabadat un segon i llavors vaig comprendre. Esperitat vaig córrer tot el carrer Lluís Vives i quan ja l'havia desfet corrent vaig travessar el carrer la Pau sense cap cura. Vaig sentir algun clàxon, però no tenia temps de mirar enrere. Vaig buscar àvidament amb la mirada en la façana d'aquell tros de carrer que mai abans havia inspeccionat. En aquell llenç del carrer Lluís Vives hi ha l'efígie discreta de l'humanista amb la llegenda «Joan Lluís Vives, valencià universal, 1492-1992».

—Estàs *fatality*! Quasi t'atropellen! —Susanna va arribar rient on jo contemplava la placa. La vaig agafar de la cintura d'una volada, eufòric. Va ser un moment confús. Em va mirar somrient i jo em vaig moure indecís. Li vaig prémer amb les mans la cintura i ella va esclatar en un crit de rialles i un prec perquè la deixara anar.

—Para, Evian, que botaré!

—Et convida a sopar, va, per haver-me ajudat a trobar la placa.

Va ser així com vam sopar en un local del carrer de la Mar que a ella li encantava. Entaulats, ella va començar a parlar-me dels records que li havia suscitat aquella cançó italiana que havíem sentit la vesprada que havíem anat junts al teatre.

—La cantava un home major amb qui els meus pares havien fet amistat perquè sempre coincidíem a la platja del Dosser de Cullera, que està prop del far.

—El far de Cullera? La meua amiga Virgin anava molt a eixe lloc amb son pare.

—No m'estranya, és un lloc molt bonic. A mi m'agradava molt per les roques que van des del Dosser fins al far; anava saltant-les com una granoteta. Jo estava com una carabassa de xicoteta i no sabia estar-me quieta. Ma mare em donava unes gotes i tot per a dormir!

—I per què anaven els teus pares a Cullera, si a Tavernes teniu platja?

—Encara no ens havíem comprat l'apartament de la mar a Tavernes. Era quan el meu germà i jo érem xicotets. Als meus pares els agradava molt la platja de l'Illa, perquè és molt tancada i no corríem perill. Quan ja nadàvem bé anàvem més a la platja del Dosser, a l'altra banda. Allí tenien uns amics que també tenien fills i era com estar en família.

—I allí conegueres aquell home?

—Sí, anava sempre amb un vell transistor i deia que havia construït el far de Cullera i també el far de la Penyeta del Moro. Coneixes la Penyeta del Moro? No? De veres? Són unes penyes amb un faret xicotet que hi ha enmig de la badia; ell deia que la Penyeta del Moro era d'ell. Tot era d'ell, deia! Estava com un cabàs de gats. Era alt i fort o almenys jo el recorde així, molt alt i molt fort, amb bigot, pereta i molt de monyo negre, jo crec que se'l tintava. Però ja ho comence a tindre tot un poc borrós, la veritat.

—I com és que cantava? Posava la ràdio i cantava?

—La ràdio no la posava mai en marxa perquè estava espatlada, però ell la duia sempre darrere, que graciós! Ja veus que estava un poc tronat, però no feia por, al contrari, tenia gràcia per als xiquets. El meu germà Joanjo, altres xiquets de la platja i jo sempre li anàvem al darrere, com si fora el flautista d'Hamelín. —Susanna va riure i era molt bonic quan ho feia, tenia un gest

molt graciós, amb un ull que tancava i l'altre no.— Anàvem amb ell per les roques quasi fins al far i allí cantava o ens contava alguna història o recitava algun poema. Tenia una memòria prodigiosa, recordava faules i romanços llargs. Deia que era poeta i que el far era seu. Era un *mandreixante*.

—Que el far era seu?

—Sí. No que visquera al far, sinó que el far era seu. Com la Penyeta del Moro.

—I era veritat? Era farer?

—Ni idea, no crec. Jo li feia més cas quan cantava que quan contava històries.

—Ho feia bé?

—Molt rebé. Sovint li déiem que cantara «aquella cançó de l'harmònica». I allí sobre les roques, amb la mar als peus, cantava aquella cançó italiana. Jo sempre m'asseia a escoltar-lo en una roca que para molt prop de l'aigua, com de sirena.

—No caigueres mai a la mar?

—Ma mare ens vigilava amb uns prismàtics des de la platja i aquell senyor sempre estava molt pendent de nosaltres, per molt carabassa que estiguera. Deia que no sabia nadar, així és que mirava que no caiguérem, perquè li feia por que ens ofegàrem i ofegar-se ell també. Però jo no vaig caure mai. M'encantava fer equilibris en aquella roca. Ell sempre deia que me la regalaria, si la volia i li la demanava.

—Com li deien a aquell senyor, Susanna?

Susanna em va mirar amb els seus ulls que recordaven i vaig poder veure un poc de tots aquells dies de xiqueta, quan caminava pel roquissar amb altres xiquets, de la mà del seu germà Joanjo. La vaig veure en aquells ulls amb una cua feta amb els cabells rebels i la pell blanca colrada, grimpant de roca en roca al darrere d'un home amb un banyador passat de moda, fornit i amb pèls blancs al pit. El sol rotund d'aquell dia li molesta als

ulls, però riu perquè té un estol de criatures que li va al darrere. Tenen el far prop i ell comença a cantar quan li ho demanen. Cantava en italià i els xiquets no l'entenen, però quan repeteix el mot *harmònica* tots li fan els cors. Quan acaba de cantar, tots els xiquets li fan palmes i és un altre dia d'estiu radiant vora el far i la platja del Dosser. Quan retorna els xiquets a la platja perquè vagin amb els pares, els promet que un altre dissabte els ensenyarà a envolar milotxes i que algun altre dia els regalarà les roques del seu far i qui sap si fins i tot els regalarà la Penyeta del Moro.

—Com li deien a aquell senyor, Susanna?

—Ell deia que es deia *Merli*. I que era el senyor del far i del Regne de Marenny.

Vaig despertar el diumenge següent del passeig amb Susanna amb la postal que m'havia enviat Virgin de l'Illa dels Pensaments en la retina. La conversa amb Susanna també em rebotia en el record amb una insistència que em movia a alçar-me. Em vaig desvetllar de bon matí, més prompte encara que tots els dies quan sonava el despertador per a anar a treballar. El gat va saltar d'entre les cames i va miolar, com si es queixara perquè li havia trencat el son. Em vaig afanyar a vestir-me i vaig eixir ben prompte a buscar el cotxe. M'havia despertat amb un propòsit rumiat en somnis.

Per una carretera que travessa en dos un horitzó infinit de camps d'arròs vaig conduir cap a una muntanya que té el nom de la ciutat gravat en blanc, amb lletres gegantines. «El teu nom i el meu nom, escrits en la paret / en aquella paret plena de cors i rúbriques.» Vaig serpentejar pels carrers endormiscats d'aquella ciutat estival que a l'hivern és tan tranquil·la i fa tant de gust de passejar. La taifa de Cullera, el castell penjat de la

serra. No vaig aturar-me per molt que la platja de Cullera em temptara fins que no vaig arribar a una plaça diminuta a la qual s'arriba seguint les indicacions al far. Allí vaig deixar el cotxe i des d'allí vaig caminar molt de pressa per la costera que mena al far. Quan per fi ja era allí, vaig córrer cap a les roques. I la vaig veure de seguida.

La roca dels equilibris de Susanna és una mena d'espigó discret que s'endinsa en la mar, en el llit de roques que hi ha sota el far. Allí apareix la roca de les sirenes, com el final d'un camí de pedres gegants que s'atansa sobre la mar. Me l'havien descrit Susanna i Virgin en un interval de pocs dies i per això ara jo la podia reconèixer sense cap problema. Per un moment em vaig sentir com el cavaller artúric Perceval, aquell cavaller errant que anava a la recerca d'aventures i va trobar el castell del Graal sense ser conscient del que tenia al davant. Al capdavant no seria ell qui aconseguiria el calze sagrat, reservat per al cavaller perfecte, Galaad, fill de Lancelot, a qui la dama Elaine sedueix amb un beuratge que fa que Lancelot crega que ella és la reina Ginebra, el veritable amor de Lancelot. Sí, aquell matí em vaig sentir Perceval, corrent per les pedres del far a la recerca d'una aventura inconcreta. Tot sol vora el far de Cullera, vaig grimpar entre les roques com un dia va fer Susanna al darrere d'un home que cantava cançons italianes i deambulava amb una ràdio espatlada. I vaig arribar per fi a la roca.

Aquell dia a Cullera, sobre la pedra de les sirenes jo tenia tota la mar estesa al meu davant, però jo sols mirava la roca, el seu perfil, la seua forma i el dessota de la roca. I llavors la vaig trobar. Va ser en el moment que el telèfon mòbil em va sonar a la butxaca i el vaig despenjar mentre inspeccionava la pedra i hi passava el dit. Era Raimon. Què voldria tant de matí? Per què em telefonava?

—A que no saps qui ha reaparegut, Evian?

—Qui ha reaparegut, Raimon? M'agafes a Cullera inspeccionant una pedra, nen!

I va ser així com vaig saber al far de Cullera que Magalie havia reaparegut. Vaig notar la veu malenconiosa de Raimon i el vaig imaginar estés al llit encara en pijama, primitxol i intel·ligent, amb les ulleres de vista posades i un braç esquelètic que colpeja distretament el capçal del llit, mentre amb l'altra mà sosté el telèfon amb què em parla meditatund; la mirada perduda, els cabells negres per fer i l'estómac buit sense fam. Les ones castigaven les roques del far de Cullera, era febrer i no feia fred en aquell final d'hivern que va passar sense gel ni neu, sense pluja ni vent. Ametlers florits al mes de gener, tardors i primaveres perdudes, «el món s'acaba, s'acaba». Vaig inspeccionar amb cura la roca i a la base vaig trobar una marca escrita amb un punxó, discreta, amb l'energia d'algú que ha anat fins allí a gravar a consciència una cal·ligrafia. «El teu nom i el meu nom, escrits en la paret / en aquella paret plena de cors i rúbriques.» Mentre Raimon em deia per telèfon que Magalie havia reaparegut, jo descobria dues eles gegants, L i L, escrites a la pedra del far de Cullera. No era cap *essa* de Susanna, ni la *ve* de Virgin, però algú realment havia regalat aquella roca del far de Cullera a algú el nom del qual havia amagat amb una inicial esgrafiada. Ela. Qui sap, vaig pensar, si el que jo havia trobat aquell matí dissimulat entre la pedra era el nom d'una sirena.